

Høringsinnspill til Næringskomiteen – statsbudsjettet 2022

I omstillingen av Norge har innovasjonsselskapene en sentral rolle. De utgjør en innovasjonsinfrastruktur som kobler sammen gründere, etablert næringsliv, forskning og kapital for å utvikle fremtidens næringsliv. FIN – Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge er en bransjeforening i Abelia med medlemmer som jobber med inkubasjon, klyngeutvikling, kommersialisering fra forskning, testfasiliteter og tidligfasekapital.

Overordnet

FIN mener den viktigste politiske oppgaven fremover er å tilrettelegge for at nytt, kunnskapsbasert og eksportrettet næringsliv får vokse frem.

Den avgåtte regjeringen skal berømmes for å legge frem et budsjettforslag hvor det satses på deltakelse i viktige EU-program som COSME og InvestEU. Det er også positivt at Grønn plattform prioriteres videre for 2022. Samtidig er dette langt fra nok dersom vi skal legge grunnlaget for det taktskiftet Norge trenger med den formidable omstillingen vi står overfor de kommende årene. For å lykkes med å få frem nytt norsk næringsliv, må det satses på virkemidler som støtter opp om hele verdikjeden fra forskning og kommersialisering til oppstart, skalering og eksport. Vi må styrke og bygge videre på eksisterende innovasjonsinfrastruktur som forvaltes gjennom innovasjonsselskaper, og virkemidler som har vist seg å ha en stor effekt på verdiskaping og arbeidsplasser.

Kap. 2426 Siva SF og kap. 2421 Innovasjon Norge – områdegjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet

I budsjettet er det foreslått å overføre Sivas programvirksomhet (inkubasjons- og næringshageprogrammene og testfasiliteter) til Innovasjon Norge, og å avhende Sivas eierskap i 77 innovasjonsselskaper. Det foreligger ingen troverdig plan for hvordan en oppsplitting av Siva skal styrke norsk innovasjon og næringsutvikling. Vi frykter at særlig bedrifter i regionene vil få et dårligere tilbud om forslaget gjennomføres.

Det er kombinasjonen av å forvalte programvirksomheten effektivt gjennom innovasjonsselskaper, og Sivas eierskap i disse selskapene som er nøkkelen til de gode resultatene som inkubatorene og næringshagene skaper for norsk næringsliv. Brukerne av Sivas virkemidler, inkubatorene, næringshagene og testfasilitetene, opplever Siva som en effektiv virkemiddelaktør og frykter økt byråkratisering dersom forslaget blir gjennomført. Bedriftene som mottar tjenester fra innovasjonsselskapene har ingen direkte relasjon til Siva, kun til innovasjonsselskapene, eller til Innovasjon Norges bedriftsrettede virkemidler. Dersom man skulle forenkle virkemiddelapparatet på brukernes premisser, ville det være mer rasjonelt å rendyrke forvaltningen av direkte bedriftsrettede virkemidler i Innovasjon Norge, og indirekte samspillsvirkemidler i Siva. En slik tankegang innebærer at klyngeprogrammet, som i dag forvaltes av Innovasjon Norge, flyttes til Siva.

Siva er den eneste eieren i over 77 innovasjonsselskaper på tvers av landets 11 regioner. Innovasjonsselskapene opplever Siva som en unik eier med god kompetanse på etablering og utvikling av innovasjonsselskaper som øvrige eiere ikke besitter. Sivas eierskap gjør at innovasjonsselskapene er

bundet sammen i et nasjonalt nettverk hvor de kan overføre beste praksis på tvers av regionale grenser og samarbeide om utvikling av bedrifter. Ved å avhende Sivas eierskap i innovasjonsselskapene, vil denne nasjonale innovasjonsinfrastrukturen forvitte, og landets bedrifter vil få et dårligere tilbud på den krevende reisen fra gründerbedrift til eksportbedrift.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen ønsker å styrke Siva og at flere bedrifter skal ha tilgang til inkubatorer, næringshager og klynger. FIN foreslår at klyngeprogrammet flyttes fra Innovasjon Norge til Siva. I stedet for å bruke midler på å avhende Sivas eierskap i Innovasjonsselskapene, bør midlene i stedet brukes på å forsterke klyngeprogrammet, inkubasjonsprogrammet og testfasiliteter.

Kap. 2426 Siva SF post 71 Tilskudd til testfasiliteter / Kap. 2421 Innovasjon Norge post 71 Innovative næringsmiljøer

Det er etablert fem norske testsentre med en ambisjon om å etablere syv-ni. I katapult-sentrene kan innovative bedrifter, særlig SMB, og forsknings- og utviklingsmiljø utvikle prototyper og løsninger slik at ideene kommer raskere ut i markedet.

Investeringene i testinfrastruktur er svært kapitalkrevende og Norge investerer langt mindre i testfasiliteter enn land vi konkurrerer med som UK, Frankrike og Spania. I mangel på investeringer risikerer Norge å miste prosjekter til utlandet. Det er helt avgjørende at vi griper muligheten til å utvikle teknologiselskap og industri- og eksportarbeidsplasser innen områder hvor vi er godt posisjonert til å lede an i omstillingen av næringslivet. FIN mener at bevilgningen til testfasiliteter bør være på 500 mill. kr. i statsbudsjettet for 2022. Bevilgningen bør gå til en forsterket satsing på infrastruktur i eksisterende sentre og til etablering av flere testsentre hvor Norge har et stort potensial for å utvikle norsk næringsliv som energi, klima og helse.

Kap. 2421 post 71 Innovative næringsmiljøer (klyngeprogrammet)

Klyngene våre utgjør en avgjørende infrastruktur for at Norge skal lykkes med sine ambisjoner innen næringsutvikling og eksport. De er lokalisert over hele landet og samler over 2 100 bedrifter. Tall fra 2020 viser at bedrifter som er medlem av klynger har høyere verdiskaping, høyere salgsinntekter og flere ansatte sammenlignet med bedrifter som ikke er med i klynger.

FIN mener at satsingen på klyngene som et virkemiddel for omstilling bør trappes opp med 150 mill. kr. I statsbudsjettet 2022 er det foreslått å redusere bevilgningen på posten hvor klyngeprogrammet ligger på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett (Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling Post 74 Klynger og innovasjon) med 91 mill. kr. Vi minner om at Hurdalsplattformen har som mål at flere vekstbedrifter skal ha tilgang til næringsklynger, og ber om at totalbevilgningen til klyngeprogrammet som et minimum holdes på samme nivå som for 2021.

Kap. 920 Norges forskningsråd post 50 – Tilskudd til næringsrettet forskning

Norge har et stort potensial for at forskningen ved landets universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner leder til flere forretningsideer, bedrifter og arbeidsplasser. For å lykkes er det avgjørende at det pågående arbeidet Nærings- og fiskeridepartementet og Kunnskapsdepartementet har igangsatt, hvor det ses på muligheter for å styrke kommersialisering fra offentlig finansiert forskning, teknologioverføringskontorenes (TTOenes) rolle, insentiver og virkemidler, sikrer en bærekraftig finansiering av TTO-oppgavene som stimulerer til økt tempo i

kommersialiseringprosessen. Det er avgjørende at forslaget i statsbudsjettet om å videreføre ordningen i FORNY-programmet med lokale prosjektmidler til TTOene, videreføres som en overgangsordning i 2022 inntil man har fått på plass en ny finansieringsmodell for TTO-oppgavene. Vi ber Stortinget be regjeringen om å legge frem et forslag som styrker finansiering av TTOenes oppgaver i statsbudsjettet for 2023.

Kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap post 54 Risikokapital Investinor og post 91 kapitalinnskudd Investinor AS

Et viktig virkemiddel for å sikre at flere norske selskaper vokser, er tilgangen på kapital med høy risiko, og da særlig i bedriftens aller tidlige fase. Her spiller staten en viktig rolle i å risikostøtte private investeringer. FIN er bekymret for at tilgangen på presåkn-midler blir stadig vanskeligere å få tak i for norske bedrifter. Disse midlene er avgjørende for at bedrifter skal få nødvendig kapitaltilførsel som posisjonerer dem for videre vekst. FIN mener det er behov for å styrke tidligfaseinvesteringer i norske selskaper, og at Investinor må gis øremerkede midler til presåknfasen.

Med vennlig hilsen,

Trine Ellingsen
daglig leder, FIN